

2. A Fővárosi Bíróság személyi feltételeinek alakulása 2009-ben

2.1. A bíróság személyi feltételeit bemutató adatok

A Fővárosi Bíróság létszámhelyzetét 2009. évben az alábbi adatok reprezentálják:

Év	Bírák				Titkárok				Fogalmazók				Tisztviselők			
	Engedélyezett		Tényleges		Engedélyezett		Tényleges		Engedélyezett		Tényleges		Engedélyezett		Tényleges	
	I. 1.	XII. 31.	I.1.	XII. 31.	I. 1.	XII. 31.	I.1.	XII. 31.	I. 1.	XII. 31.	I.1.	XII. 31.	I. 1.	XII. 31.	I.1.	XII. 31.
2008	707	711	705	709	127	169	150	158	106	84	76	72	937	961	937	961
2009	711	711	681	719	159	159	151	162	84	84	69	76	961	967	928	930

Év	Írnokok				Fizikaiak				Részmunkaidősök				Összesen			
	Engedélyezett		Tényleges		Engedélyezett		Tényleges		Engedélyezett		Tényleges		Engedélyezett		Tényleges	
	I. 1.	XII. 31.	I.1.	XII. 31.	I. 1.	XII. 31.	I.1.	XII. 31.	I. 1.	XII. 31.	I.1.	XII. 31.	I. 1.	XII. 31.	I. 1.	XII. 31.
2008	418	438	418	438	237	227	220	211	15	15	9	8	2547	2605	2515	2557
2009	418	424	421	441	227	215	222	209	15	15	9	9	2575	2575	2481	2546

Ebből:

Év	Bíróság ügyintézők			
	Engedélyezett		Tényleges	
	I.1.	XII.31.	I.1.	XII.31.
2008	48	57	47	53
2009	55	55	54	57

A 144/2008., illetve a 197/2008. számú OIT határozattal ideiglenesen, 2009. január 1. napjától 2011. december 31. napjáig engedélyezett álláshelyeket a fenti táblázatok nem tartalmazzák. Az ideiglenesen rendszeresített álláshelyekről a 2.7. alatt szölok részletesen.

A fenti táblázatokból megállapítható néhány összefüggés:

- a Fővárosi Bíróság 2009. évre a tartósan távollévő bírák álláshelyeinek terhére 14 túlbetöltésre kapott engedélyt, s ezt teljes mértékben kihasználta,
- a bírák, a titkárok, a fogalmazók és az írnokok év végi tényleges létszáma 2009-ben meghaladta a 2008. évet záró mutatót,
- 2009. év végén a normál álláshelyeinkből összesen 29 volt ideiglenesen üresen, ami az összes engedélyezett álláshelyünk 1,12%-a,
- folytatódott a tényleges titkári és fogalmazói, valamint az ügyintézői létszám emelkedése,
- a 2009. évi összes engedélyezett és tényleges létszám közötti különbség elsősorban az üres tisztviselői álláshelyekből ered, de közrehatnak a betöltetlen fizikai álláshelyek is,
- a tisztviselői álláshelyeken keletkezett betöltési hiányt részlegesen ellensúlyozza az írnoki álláshelyeken keletkezett többletbetöltés.

2.2. A bírói karban bekövetkezett változások (fluktuáció)

Az elmúlt évben a bírói állományban bekövetkezett változásokat jogcímenként az alábbi táblázat szemlélteti:

Jogcím	2008.	2009.
áthelyezés	12	8
lemondás	7	4
felső korhatár elérése	5	1
öregségi nyugdíj	8	4
felmentés	0	0
jogellenes	0	0
dolgozó halála	0	1
beosztás más igazságügyi szervhez	0	0
határozott idejű bírói kinevezés lejárt	0	1
Összesen:	32	19

A szolgálati viszony megszűnéséből adódó változás 2009. évben a bíránál 2,672%, ami kedvezőbb elmozdulást jelentett 2008. évhez képest, amikor a változás 4,51%-ot tett ki.

A **bírói felső korhatár** elérésére figyelemmel 1 fővárosi bírósági bíró szolgálati jogviszonya szűnt meg 2009-ben, ami 4 fővel kevesebb az előző évi mutatónál.

Nyugállományba vonulás miatt 4 bíró szolgálati jogviszonya szűnt meg 2009-ben. Utoljára 2005-ben volt ilyen alacsony a nyugdíjba vonuló bírák száma.

A **bírói szolgálati jogviszonyról történő lemondás** miatt 4 bíró szolgálati jogviszonya szűnt meg 2009-ben, amely a 2007. és 2008. évi mutatóknál is kedvezőbb (7).

A **bíró elhalálozása** miatt 1 kerületi bírósági bíró szolgálati jogviszonya szűnt meg 2009-ben. Az előző tájékoztatómban 2003. évig visszamenően foglaltam össze a fenti adatokat. **Megállapítható, hogy a 2009. évi bírói fluktuáció volt a legkisebb mértékű a Fővárosi Bíróságon 2003. óta.**

2.3. Az igazságügyi alkalmazottak álláshelyeinek betöltésével kapcsolatos változások (fluktuáció)

2009. évben 163 igazságügyi alkalmazott szolgálati viszonya szűnt meg. A szolgálati viszony megszűnésével kapcsolatos létszámmozgás az igazságügyi alkalmazottaknál 10,06%-os volt, amely 1,62%-os növekedést jelent a 2008. évhez képest.

A fluktuáció mutatószáma jelzi azt a Fővárosi Bíróságot átvilágító külső cég által is megállapított összefüggést, miszerint a fővárosban lényegesen nehezebb az Iasz. által biztosított jövedelmi lehetőségek mellett stabil, középfokú végzettségű igazságügyi alkalmazotti állomány kialakítása és fenntartása. A fluktuáció arányának csekély mértékű romlása azzal is összefüggésben áll, hogy a 144/2008. OIT határozat végrehajtásának eredményeként bekövetkezett 45 fős létszámbővítés feltöltésére próbaidőre, majd határozott időre alkalmazott kollégáink egy része nem felelt meg a bírósági munka által támasztott követelményeknek.

2.4. A titkári és a fogalmazói álláshelyek betöltésének alakulása

2009-ben a titkárok és fogalmazók megfelelő létszáma a bíróság működőképességének központi kérdésévé vált és nem kizárólagosan a minőségi bírói utánpótlás miatt. A nemperes érkezés, ezen belül is a fizetési meghagyásos eljárások dömpingérkezése miatt biztosítani kellett az ilyen típusú ügyekben önálló eljárásra jogosult titkári és fogalmazói létszám stabilizálását és az engedélyezett álláshelyek betöltését. Ezt a követelményt azzal egyidejűleg

kellett teljesíteni, hogy 2009. első negyedévében a 30 új fővárosi bírói álláshelyre távozó 26 kerületi bíránk helyére jelentős számban saját titkáraink pályáztak eredményesen.

2009. évben **33** új fogalmazó és **62** új – 28 fogalmazóból kinevezett, 27 külsős és 7 más megyéből áthelyezett – titkár kezdte meg működését a Fővárosi Bíróság illetékességi területén.

A fogalmazói és titkári álláshelyeken hosszú évek óta nem volt ilyen jelentős létszámmozgás.

A **titkári álláshelyek** egy részét új gyakorlattal nyilvános pályázatok útján töltöttük be, melyek tervezésekor figyelemmel kell lennünk a szakvizsgáikat eredményesen lezáró fogalmazóink számára a titkári kinevezés lehetőségének biztosítására is. A pályázatok eredményeként alkalmazott titkárok esetében általános gyakorlatként határozott időre szóló szolgálati viszonyt létesítettünk.

A titkárok esetében a 2009. évet 3 túlbetöltéssel zártuk, s év végén a tartósan távollévők száma 20 volt.

A nemperes ügyek feldolgozása érdekében az Országos Igazságszolgáltatási Tanács 122/2008. (V. 27.) számú és a 274/2008. (XII. 9.) számú határozatai alapján a 2009. július 7-én hozott, 133/2009. (VII. 7.) számú OIT határozattal 2009. december 21. napjáig a 10 titkári álláshelyet azzal biztosította, hogy az ehhez szükséges pénzügyi fedezetet a költségvetésünkben képződött rendszeres személyi juttatás és munkaadókat terhelő járulékok megtakarításából kell fedezni. Az OIT 2009. decemberében további fél évvel hosszabbította meg az álláshelyek betöltésének lehetőségét. Ez 2010-ben várhatóan nehéz feladat elé fogja állítani a létszámgazdálkodásunkat, mert a fizetési meghagyásos eljárások közjegyzői hatáskörbe kerülése miatt június 30-ra sajnálatosan meg kell szüntetnünk az ideiglenesen rendszeresített álláshelyeket.

A 33 új **fogalmazói létszám** felvételének lehetősége némiképpen enyhítette a felvételi versenyvizsga rendszerének bevezetéséhez kapcsolódó két éves kiesés okozta hiányt.

A fogalmazóknál az év végén 8 üres álláshely volt. A tartósan távollévők száma 11 fő.

Folytattuk azt a gyakorlatot, hogy a bírósági fogalmazóknál lehetővé tesszük a szakvizsga második része utáni pályaalakalmassági vizsgálatra való jelentkezőt, ez 2009. évben 28 bírósági fogalmazót érintett.

Az Iasz. 54. §-a (1) bekezdésének alkalmazásával a fogalmazóknál a bírósági titkárrá történő kinevezést megelőzően, illetve a bírósági titkárnál a bírói tisztségre történő pályázat benyújtásakor megtörténik tevékenységük értékelése. 2009. évben 27 bírósági fogalmazó nyert bírósági titkári kinevezést, ebből 9 alkalmas és 18 kiválóan alkalmas minősítést kapott.

2.5. Az álláshelyek betöltése

A 2009. évben összesen 64 **pályázat** kiírására került sor 85 bírói álláshely (vezetői és bírói) tekintetében. Ebből 53 kerületi bírósági bírói, 15 fővárosi bírósági bírói, míg 17 vezetői álláshely betöltésére irányult.

Általánosságban elmondható, hogy az üres bírói álláshelyek a lehető legrövidebb határidővel pályáztatásra, illetve a lehető legkorábbi időponttól betöltésre kerülnek. Átlagosan kb. 8 üres bírói álláshely mutatható ki havonta, amely 7 álláshellyel volt kevesebb, mint 2008-ban.

A 2009-ben kiírt pályázatok közül 2 vezetői pályázat esetében a vezetői kinevezés, míg 10 bírói állásra kiírt pályázat tekintetében a bírói kinevezés, illetve a beosztás vagy az áthelyezés 2010. évben – január 1-jével, február 1-jével és március 1-jével – valósult meg.

2009-ban összesen 17 **vezetői kinevezésre** került sor a Fővárosi Bíróságon, illetve a kerületi bíróságokon az alábbiak szerint:

- 1 fővárosi bírósági csoportvezetői
- 5 kerületi bírósági csoportvezetői
- 3 kerületi bírósági csoportvezető-helyettesi
- 1 kerületi bírósági elnöki
- 1 kerületi bírósági elnökhelyettesi
- 6 tanácselnöki tisztség.

A 2009. évben összesen 52 bírósági titkár kapott **bírói kinevezést**, ami 22-vel több, mint 2008-ban. Más jogterületről 5 pályázó nyert bírói kinevezést.

Az elmúlt évben 1 fő kerületi bírósági bíró másik kerületi bírósághoz került **áthelyezésre**, valamint 2 fő városi bírósági bíró került áthelyezésre kerületi bírósághoz.

Beosztással 11 fő kerületi bírósági bíró került a Fővárosi Bíróság valamely kollégiumához továbbá 1 fő legfelsőbb bírósági bíró és 1 fő OIT Hivatalába beosztott bíró a Fővárosi Bírósághoz került beosztásra.

2.6. Bírák korösszetétele, bírói gyakorlat időtartama, havonta tartósan távollévők száma

2.6.1. Bírák összetétele kor szerinti megoszlásban 2009. évben

Bírák korösszetétele							
Év	30 évig	31-35 évig	36-40 évig	40-50 évig	51-60 évig	61-70 évig	Létszám összesen
2008	14	145	141	200	155	54	709
2009	21	147	151	211	159	60	749

Az adatok ismeretében fenntartható az a következtetés, hogy a bírói kar korösszetétele a Fővárosi Bíróságon stabilizálódni látszik. A 30 év alatti bírák létszámának 7 fős emelkedése egyértelműen a 144/2008. OIT határozat végrehajtásának következménye, így kivételesnek tekinthető.

2.6.2. Bírák összetétele bírói gyakorlat szerinti megoszlásban 2009. évben

Bírói gyakorlat						
Év	1 évig	1-3 évig	3-10 évig	10-20 évig	20 év felett	Összesen
2008	30	86	196	284	113	709
2009	57	64	232	265	131	749

A 144/2008. OIT határozat következtében eseti eltolódás jelent meg az 1 éven belüli bírói gyakorlattal rendelkezők számának növekedésében. Ugyanakkor növekedett a 3 évet meghaladó gyakorlattal rendelkező bírák száma.

2.6.3. A tartósan távollévő bírák átlagos száma

A tartósan távollévő bírák száma 2009. évben havi átlagban 56 fő, ami jelentősen meghaladta a 2008. évi mutatót (44 fő), viszont szinte egyezik a 2005. 2006. 2007. év adataival.

2.6.4. Egy bíróra eső igazságügyi alkalmazottak arányának alakulása.

Év	Bírói létszám	Ig. alk. létszám	Egy bíróra eső ig. alkalmazottak száma
----	---------------	------------------	--

2008	711	1399	1,968
2009	711	1371	1,928

Az egy bíróra eső igazságügyi alkalmazotti létszám nem jelez pozitív irányú elmozdulást, csak szinten maradást. Az országos átlagot még mindig nem érjük el, s ez közvetetten azt is jelzi, hogy bíráink adminisztratív munkaterhe 2009-ben sem csökkent.

2.7. A 144/2008. (VI. 9.) OIT határozat végrehajtása

Év	Bírák				Tisztviselők				Összesen			
	Engedélyezett		Tényleges		Engedélyezett		Tényleges		Engedélyezett		Tényleges	
	I.1.	XII.31.	I.1.	XII.31.	I.1.	XII.31.	I.1.	XII.31.	I.1.	XII.31.	I.1.	XII.31.
2009	30	30	28	30	45	45	10	41	75	75	38	71

Ebből:

Év	Bíróság ügyintézők			
	Engedélyezett		Tényleges	
	I.1.	XII.31.	I.1.	XII.31.
2009	15	15	5	14

Az Országos Igazságszolgáltatási Tanács a Fővárosi és a Pest Megyei Bíróságon felhalmozódott ügyhátralék kezelése és országos szinten az eljárások időszerűségének elősegítése érdekében szükséges intézkedésekről szóló 144/2008. (VI. 9.) számú határozatának végrehajtására meghozott 197/2008. (IX. 25.) számú határozatával a Fővárosi Bíróságon 2009. január 1-jei hatállyal ideiglenesen, 2011. december 31. napjáig 30 megyei bírósági bírói, 30 tisztviselői és 15 bírósági ügyintézői álláshelyet létesített.

2.7.1. Az álláshelyek szétosztása

A bírói álláshelyekből 8 a Büntető, 13 a Polgári, a 7 Gazdasági és 2 a Közigazgatási Kollégiumnál került pályáztatására. A tisztviselői álláshelyekből 6 a Büntető, 11 a Polgári, 11 a Gazdasági, míg 2 a Közigazgatási Kollégiumban, a bírósági ügyintézői álláshelyekből 1 a Büntető, 3-3 a Polgári és Közigazgatási, 8 a Gazdasági Kollégiumban (a Cégbírósággal együtt) került rendszeresítésre.

2.7.2. Az álláshelyek betöltése

Ezen álláshelyek betöltését különösen feszített tempójú pályáztatási eljárással és az igazságügyi alkalmazottak tekintetében számos új, toborzási módszer kihasználásával sikerült megoldani.

2008. november 14-ei határidővel sor került a 30 ideiglenes megyei bírósági bírói álláshely pályáztatására. Ezen pályázatok kapcsán a Fővárosi Bíróság Bírói Tanácsa már 2008. november 25. napján véleményt nyilvánított, s így az Országos Igazságszolgáltatási Tanács már a 2008. decemberi ülésén döntött a kinevezések, beosztások és áthelyezések tárgyában. 2009. január 1-jével a megyei bírósági bírói álláshelyekből 28, míg 2009. február 1-jével mind a 30 betöltésre került.

A megyei bírói álláshelyek tekintetében 26 kerületi bírósági bíró beosztására, egy Pest megyei helyi bírósági bíró és egy Nógrád megyei bírósági tanácselnök áthelyezésére, továbbá egy

fővárosi bírósági titkár, illetve egy egyéni ügyvéd bírói kinevezésére került sor a Fővárosi Bírósághoz.

A megüresedett 26 kerületi bírósági bírói álláshely kapcsán azonnali intézkedés történt azok 2009. január 20-ai határidővel történő pályáztatására, így 2009. április 1-jével, valamint 2009. május 1-jével betöltésre is kerültek. Emellett a Fővárosi Bíróságra beosztott kerületi bírósági bírák – szinte kivétel nélkül – kirendelésre kerültek korábbi szolgálati helyükre.

Az OIT határozat végrehajtása során hangsúlyosan szembesültünk azzal, hogy az igazságügyi alkalmazotti álláshelyek betöltése – különösen nagyobb létszámban – kivételesen nehéz feladat. Az állásajánlatok több módon való közzétételével (Internet – álláshirdetési portál, FB honlap, FB intranet, hirdetési napilap, bírósági levelező rendszer, oktatási intézmények megkeresése) elértük, hogy az összesen 45 tisztviselői és bírósági ügyintézői állás 2009 márciusában 93 %-ban, illetve 2009. április 1-jével teljes mértékben ténylegesen betöltésre került.

2.7.3. Az ideiglenes álláshelyek megszüntetése

A 197/2008. (IX. 25.) számú eredeti határozatában, a 4. pont utolsó mondatában az OIT arról rendelkezett, hogy az érintett bíróságok elnökei 2011-ig évente egy alkalommal, a Tanács novemberi ülésére készítsenek tájékoztatót az ideiglenesen létesített bírói álláshelyekre kinevezett bíráknak a tárgyévben nyugdíjba vonulás miatt megüresedett állandó álláshelyre történt áthelyezésének alakulásáról. Az Országos Igazságszolgáltatási Tanács a döntését e tekintetben a 2009. december 1-jei ülésén meghozott 196/2009. (XII. 1.) OIT határozatával hatályon kívül helyezte, és a korábbi határozatát úgy módosította, hogy az ideiglenesen létesített bírói álláshelyek megszüntetéséről, illetve ennek szempontjairól a Bíróságok fejezet 2011. évi költségvetésének várható alakulásától függően a 2010. októberi ülésén határoz. Ez a rendelkezés az ideiglenesen létesített tisztviselői és bírósági ügyintézői álláshelyekre is érvényes.